

DECIZIE

24 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat
Dumitru Visternicean
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Țurcan Elena,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Elenei Țurcan împotriva Alionei Dovghi cu privire la obligarea permiterii accesului liber prin teritoriul vecin pentru efectuarea lucrărilor de reparație a bunului imobil și demolării porțiunii de gard învecinat alipit de gardul propriu,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 15 august 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Țurcan Elena și menținută hotărârea Judecătoriei Edineț (sediul Ocnîța) din 30 ianuarie 2017,

c o n s t a t ă:

La 25 iulie 2016, Țurcan Elena a depus cerere de chemare în judecată împotriva Alionei Dovghi cu privire la obligarea permiterii accesului liber prin teritoriul vecin pentru efectuarea lucrărilor de reparație a bunului imobil și demolării porțiunii de gard învecinat alipit de gardul propriu.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că prin anii 1972 – 1980 a construit casa de locuit, nr. cadastral XXXXX, amplasată pe str. XXXXX, pe care o deține cu drept de proprietate privată și în care locuiește până în prezent.

Susține că toată gospodăria sa este îngrădită de un gard din lemn. Vecini din partea dreaptă sunt familia Dovghi Aliona și Vitalie, care au procurat casa lor de locuit, amplasată pe str. XXXXX, în anul 2012.

Afirmă că din momentul ce familia Dovghi au procurat casa vecină între dâșii au apărut neînțelegeri.

Astfel, necătînd că între cele două gospodării exista deja un gard, familia Dovghi au mai construit unul suplimentar la o distanță de 22 cm de gardul său, iar o porțiune de gard l-au întărit de cel al ei, aflându-se în imposibilitate să-și repare și vopsească gardul propriu, ca consecință ducând la distrugerea lemnului.

Afară de aceasta, vecinii nu-i permit accesul prin teritoriul lor pentru a face reparație la bucătăria de vară, care se află nemijlocit de gardul vecin.

Cere Țurcan Elena obligarea familiei Dovghi să-i permită accesul liber prin teritoriul lor pentru efectuarea lucrărilor de reparație a bucătăriei de vară și demolării porțiunii de gard învecinat alipit de gardul său.

Prin hotărârea Judecătorei Edineț (sediul Ocnița) din 30 ianuarie 2017, acțiunea a fost admisă în parte, fiind obligată Dovghi Aliona să demoleze porțiunea de gard alipită de gardul gospodăriei Elenei Țurcan, nr. cadastral XXXXX, amplasată pe str. XXXXX, în rest, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 15 august 2017, a fost respins apelul declarat de către Țurcan Elena și menținută hotărârea Judecătorei Edineț (sediul Ocnița) din 30 ianuarie 2017.

La 30 octombrie 2017, Țurcan Elena a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 15 august 2017 și hotărârii Judecătorei Edineț (sediul Ocnița) din 30 ianuarie 2017, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii integral.

În susținerea recursului Țurcan Elena a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Bălți a examinat superficial prezenta speță, interpretând și aplicând eronat normele de drept material.

Declară că de fapt distanța dintre gardul vecin și cel al ei este de 10 cm și nicidecum de 25 cm după cum au menționat instanțele de judecată ierarhic inferioare, astfel, de la bucătăria de vară până la drum partea de gard fiind de 24 m și 80 cm, în acest caz intimata urmând să îndepărteze întregul gard, dar nu numai partea alipită de gardul gospodăriei sale, deoarece acesta este înalt și ține umbră gardului său în consecință ducând la distrugerea acestuia.

De asemenea, indică recurenta că refuzul intimatei de a-și reinstala gardul propriu pe terenul său pentru ca dânsa să aibă posibilitate de a-și repara bucătăria de vară îi încalcă dreptul de proprietate, precum și de vecinătate.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă că copia deciziei Curții de Apel Bălți din 15 august 2017 a fost expediată în adresa Elenei Țurcan la 18 septembrie 2017 (f.d. 113) și recepționată de către recurentă la 20 septembrie 2017, fapt ce rezultă din avizul poștal de recepție (f.d. 115).

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către Țurcan Elena la 30 octombrie 2017, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

La 21 noiembrie 2017, în adresa intimatei Dovghi Aliona a fost expediată copia recursului declarat de către Țurcan Elena, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 14 decembrie 2017, Dovghi Aliona a depus referință, solicitând să fie considerat inadmisibil recursul declarat de către Elena Țurcan, cu menținerea deciziei Curții de Apel Bălți din 15 august 2017 și hotărârii Judecătorei Edineț (sediul Ocnița) din 30 ianuarie 2017, pe care le consideră legale și întemeiate, invocând că instanțele de judecată ierarhic inferioare au verificat minuțios toate circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, dând o apreciere corectă suportului probatoriu al cauzei.

Declară că gardul construit la distanța de 20 – 25 cm de gardul de bază pe teritoriul ce îi aparține cu drept de proprietate privată nu poate duce la deteriorarea gardului de lemn a recurenteii sau că îl umbrește cumva.

La fel, invocă că în cadrul ședințelor de judecată cu certitudine s-a stabilit faptul că bucătăria de vară ce îi aparține recurenteii Țurcan Elena, nr. cadastral XXXXX, este construită pe hotar cu gospodăria sa, în așa fel că perețele acestei bucătării, a cărei reparație se solicită în acțiune, este amplasat direct pe linia de hotar între cele două gospodării ca o prelungire a gardului, care separă gospodăriile, faptul dat fiind confirmat prin examinarea judiciară la fața locului, răspunsul Inspectoratului de Stat în Construcții și imaginile foto anexate la materialele dosarului.

Susține că amplasarea bucătăriei de vară vine în contradicție cu planul geometric potrivit căruia între bucătăria de vară și linia de hotar există o distanță minimă.

De asemenea, a indicat intimata că recurenta Elena Țurcan în acțiune nu a concretizat ce fel de lucrări intenționează să efectueze și că efectuarea acestora este posibilă doar de pe terenul său, având în vedere faptul că pereții construcției, a cărei reparație se solicită, sunt din foi de ardezie.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 17 ianuarie 2018, recursul declarat de către Țurcan Elena a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și obiecțiile din referința depusă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, casată integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c¹) CPC, instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, trimițând pricina spre rejudecare în prima instanță doar în cazul în care a constatat încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept procedural specificate la art. 432 alin. (3) lit. d) și f).

Conform art. 432 alin. (3) lit. d) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța a soluționat probleme drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces.

Iar, alin. (5) prevede că temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

Reieșind din prevederile art. 185 alin. (1) lit. a) CPC, judecătorul, în faza de pregătire a pricinii pentru dezbateri judiciare, soluționează problema intervenirii în proces a coreclamanților, copârâților și intervenienților.

Potrivit art. 62 alin. (1) CPC, coparticiparea procesuală este obligatorie dacă examinarea pricinii implică soluționarea chestiunii cu privire la drepturile sau obligațiile mai multor reclamanți și/sau pârâți atunci când: a) obiectul litigiului îl constituie drepturile și obligațiile comune ale mai multor reclamanți sau pârâți; b) drepturile și obligațiile reclamanților sau pârâților decurg din aceleași temeiuri de fapt sau de drept.

Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei rezultă că la 25 iulie 2016, recurenta-reclamantă Țurcan Elena a depus cerere de chemare în judecată împotriva familiei Dovghi, solicitând obligarea soților Dovghi Aliona și Vitalie permiterii accesului

liber prin teritoriul lor pentru efectuarea lucrărilor de reparație a bucătăriei de vară și demolării porțiunii de gard învecinat alipit de gardul său.

Prin hotărârea Judecătoriai Edineț (sediul Ocnița) din 30 ianuarie 2017, menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 15 august 2017, acțiunea a fost admisă în parte, fiind obligată Dovghi Aliona să demoleze porțiunea de gard alipită de gardul gospodăriei Elenei Țurcan, nr. cadastral XXXXX, amplasată pe str. XXXXX, în rest, acțiunea a fost respinsă.

Analizând circumstanțele expuse supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că în prezenta cauză civilă a fost soluționată problema drepturilor unei persoane, care nu a fost antrenată în procesul dat de judecată, și anume Dovghi Vitalie, soțul intimatei-pârâte Dovghi Aliona, în așa mod fiindu-i încălcat acestuia dreptul de acces liber la justiție.

Or, Judecătoria Edineț (sediul Ocnița), în conformitate cu art. 185 CPC, încă la faza pregătirii cauzei pentru dezbaterile judiciare urma să soluționează problema intervenirii în proces a lui Vitalie Dovghi împotriva căruia este îndreptată prezenta acțiune.

Se reține că deși în antetul cererii de chemare în judecată Țurcan Elena a indicat în calitate de pârât doar pe Aliona Dovghi, totuși din conținutul și cerințele indicate în aceasta rezultă că recurenta-reclamantă și-a îndreptat acțiunea nemijlocit față de vecinii săi - soții Dovghi Aliona și Vitalie, care locuiesc în bunul imobil din str. XXXXX și care se prezumă drept proprietari al acestuia, având în vedere faptul că la materialele dosarului lipsesc înscrisuri ce ar confirma faptul dat.

Afară de aceasta, și din procesul-verbal al ședinței primei instanțe din 17 ianuarie 2017, rezultă că recurenta-reclamantă înaintează pretenții față de ambii soți Dovghi Aliona și Vitalie privind obligarea permiterii accesului liber prin teritoriul deținut de către aceștia pentru efectuarea lucrărilor de reparație a bucătăriei de vară și demolării porțiunii de gard învecinat alipit de gardul său (f.d. 49).

Totodată, faptul că Dovghi Vitalie este soțul intimatei-pârâte Dovghi Aliona rezultă din mențiunile din buletinul de identitate ale acesteia, căsătoria cărora a fost înregistrată la 22 februarie 1997 la OSC Ocnița, iar date, care ar infirma informația respectivă, la actele cauzei nu se atestă (f.d. 31).

La fel, din conținutul Actului din 13 iulie 2016, întocmit de către comisia compusă din: Primarul or. Ocnița, - I. Ciumac, Viceprimarul – V. Artamaniuc, specialistul pentru reglementarea regimului funciar – V. Matusiac și inspectorii de poliție din cadrul IP Ocnița – S. Țaralunga și M. Cerevatii, urmează că conflictul referitor la gardul litigios este iscat între recurenta Țurcan Elena, proprietara bunului imobil din str. XXXXX, și familia Dovghi, proprietarii bunului imobil din str. XXXXX (f.d. 4).

Mai mult ca atât, și din răspunsul Președintelui r-lui Ocnița – V. Romaniuc nr. 03-13/3 din 19 mai 2016, rezultă că pentru efectuarea reparației la bucătăria de vară Țurcan Elena urmează să obțină acordul vecinului Vitalie Dovghi, proprietarul bunului imobil din str. XXXXX (f.d. 5).

În circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele de judecată ierarhic inferioare au desconsiderat esența pretențiilor înaintate de către recurenta-reclamantă Țurcan Elena și contrar normelor de drept procedural au omis să-l atragă în procesul în cauză pe soțul intimatei-pârâte Dovghi Aliona – Dovghi Vitalie, care locuiește în bunul imobil din str. XXXXX și care se prezumă drept coproprietar al acestuia, împotriva căruia este îndreptată prezenta acțiune.

Instanța de recurs reiterează că dreptul de acces la un tribunal prevăzut de art. 6§1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale nu este unul absolut, el poate fi supus unor restricții. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului indică că instanțele de judecată naționale trebuie să se asigure că restricțiile aplicate nu resping sau nu reduc accesul oferit unei persoane în așa fel sau într-o asemenea măsură încât însăși esența dreptului să fie afectată. Mai mult, o restrângere a dreptului nu va fi compatibilă cu art. 6§1 dacă nu urmărește un scop legitim și dacă nu există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. Dreptul de acces la un tribunal este prejudiciat în esența sa atunci când reglementările nu mai servesc scopurilor securității juridice și buneii administrări a justiției, ci constituie un fel de barieră care împiedică justițiabilul să obțină examinarea în fond a cauzei sale de către o instanță judecătorească competentă (cauza Cornea c. Republicii Moldova, hotărârea CEDO din 22 iulie 2014, definitivă la 22 octombrie 2014).

Astfel, dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (hotărârea CEDO din 25 februarie 1982, în cauza Campbell și Fell vs. Regatul Unit) și din moment ce drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, dar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (hotărârea CEDO din 09 octombrie 1979 în cauza Airey vs. Irlanda).

În condițiile expuse, ce ridică chestiuni pe marginea echității procedurii civile, instanța de recurs ajunge la concluzia asupra necesității de a remite cauza spre rejudecare în prima instanță - Judecătoria Edineț (sediul Ocnîța), care urmează să corecteze omisiunea respectivă și să atragă în proces persoana enunțată, stabilindu-i calitatea procesuală ce îi revine conform legii.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat într-o manieră certă încălcarea normelor de drept procedural de către instanțele de judecată ierarhic inferioare, prin neantrenarea în procesul în cauză a lui Dovghi Vitalie, care locuiește în bunul imobil din str. XXXXX și care se prezumă drept coproprietar al acestuia, împotriva căruia este îndreptată prezenta acțiune, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Țurcan Elena, casa decizia Curții de Apel Bălți din 15 august 2017 și hotărârea Judecătoriei Edineț (sediul Ocnîța) din 30 ianuarie 2017, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Judecătoria Edineț (sediul Ocnîța), în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, prima instanță urmează să țină cont de cele menționate supra și reexaminând cauza să emită o hotărâre legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c¹) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Țurcan Elena.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 15 august 2017 și hotărârea Judecătoriei Edineț (sediul Ocnîța) din 30 ianuarie 2017, în cauza civilă la cererea de

chemare în judecată a Elenei Țurcan împotriva Alionei Dovghi cu privire la obligarea permiterii accesului liber prin teritoriul vecin pentru efectuarea lucrărilor de reparație a bunului imobil și demolării porțiunii de gard învecinat alipit de gardul propriu, cu remiterea cauzei civile spre rejudecare la Judecătoria Edineț (sediul Ocnița), în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Visternicean

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu